

WSTĘP

Poniższe opracowanie zawiera porównanie dotychczas obowiązującej ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.) z przepisami nowych ustaw mających kompleksowo regulować wykonywanie działalności gospodarczej w Polsce. Ustawy te tworzą pakiet określany jako Konstytucja Biznesu.

Wykaz skrótów, jakimi oznaczono w publikacji poszczególne ustawy:

- u.s.d.g. – ustawa z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.);
- pr.przed. – ustawa z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646);
- ustawa o CEIDG – ustawa z 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz.U. z 2018 r. poz. 647);
- ustawa o RMŚP – ustawa z 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 648);
- u.z.u.p. – ustawa z 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2018 r. poz. 649);
- u.ś.u.t. – ustawa z 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2016 r. poz. 893).

Najistotniejszą zmianą w przepisach regulujących ogólne zasady wykonywania działalności gospodarczej – dotychczas zawartych w jednej ustawie – jest podział tak obszernej materii i uregulowanie jej w ustawach odrębnych, tworzących razem tzw. Konstytucję Biznesu.

Celem podziału jest likwidacja niepotrzebnego przeregulowania ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz stworzenie ustawy o charakterze bardziej czytelnym, przejrzystym i kompaktowym. Nowy akt prawny – Prawo przedsiębiorców w swoim założeniu zawiera jedynie generalne, kluczowe zapisy, łatwe do przeanalizowania przez każdego przedsiębiorcę bez potrzeby sięgania po profesjonalną konsultację prawną.

Przepisy stanowiące szczegółowe rozwiązania o charakterze technicznym i wykonawczym, które sprawiły, że ustawa z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej jest niepotrzebnie przeregulowana, zostały unormowane w ustawach odrębnych. W ustawie – Prawo przedsiębiorców zachowano przy tym jedynie podstawowe zręby uregulowania określonych instytucji prawnych, np. instytucji Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub instytucji pojedynczego punktu kontaktowego dla przedsiębiorców.

Odrębną ustawą wprowadzona została też zupełnie nowa instytucja Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, którego zadaniem jest strzeżenie praw mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Konstytucja Biznesu to pakiet aktów prawnych, na który składa się pięć ustaw:

- 1) **ustawa z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców** (Dz.U. z 2018 r. poz. 646);
- 2) **ustawa z 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy** (Dz.U. z 2018 r. poz. 647);

- 3) **ustawa z 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców** (Dz.U. z 2018 r. poz. 648) (zawarte w niej regulacje opisano w oddzielnej tabeli opracowania, ponieważ są one nowością i nie mają odniesienia w ustawie z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej);
- 4) **ustawa z 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** (Dz.U. z 2018 r. poz. 649) – ta ustawa przejmuje regulacje zawarte dotąd w dwóch ustawach, a mianowicie:
- w art. 85–86 oraz art. 88–92 u.s.d.g. – dotyczących utworzenia i działalności oddziału przedsiębiorcy zagranicznego,
  - w art. 93–102a u.s.d.g. – dotyczących utworzenia i działalności przedstawicielstwa przedsiębiorcy zagranicznego,
  - w art. 9a i art. 9b u.s.d.g. – dotyczących uznawania certyfikatów, zaświadczeń, gwarancji i ubezpieczeń udzielonych i wydanych w państwach członkowskich UE,
  - w art. 13 u.s.d.g. – dotyczącym podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne,
  - w ustawie z 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2016 r. poz. 893);
- 5) **ustawa z 6 marca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej** (Dz.U. z 2018 r. poz. 650) (w poniższym opracowaniu została pominięta, ponieważ zawiera jedynie przepisy zmieniające inne ustawy w celu dostosowania ich do Konstytucji Biznesu oraz przepisy przejściowe i uchylające).

Aby w możliwie przejrzysty i kompleksowy sposób przedstawić tak obszerną i równocześnie złożoną zmianę legislacyjną, porównywane przepisy ujęto w pięciu tabelach.

W pierwszej tabeli:

- w kolumnie **po lewej stronie** zamieszczono przepisy ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej;
- w kolumnie **po prawej stronie** zamieszczono odpowiadające im przepisy zawarte w nowych ustawach, tworzących razem Konstytucję Biznesu.

Każdy artykuł ustawy z pakietu Konstytucji Biznesu przedstawiony w tabeli został oznaczony skrótem nazwy ustawy, z której pochodzi.

W kolejnych tabelach przedstawiono te przepisy ustaw tworzących Konstytucję Biznesu, które nie mają odniesienia w ustawie z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

We wszystkich tabelach treść przepisów ustaw tworzących Konstytucję Biznesu zamieszczono na szarym tle.

<p style="text-align: center;">USTAWA z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168, ost.zm. Dz.U. z 2018 r. poz. 398)</p>	<p style="text-align: center;">USTAWY TWORZĄCE KONSTYTUCJĘ BIZNESU</p>
<p style="text-align: center;">Rozdział 1 Przepisy ogólne</p>	
<p>Art. 1. [Zakres regulacji] Ustawa reguluje podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zadania organów w tym zakresie.</p>	<p>Art. 1 pr.przed. [Zakres regulacji] Ustawa określa zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym prawa i obowiązki przedsiębiorców oraz zadania organów władzy publicznej w tym zakresie.</p>
<p>Komentarz: Art. 1 u.s.d.g., który określa zakres regulacji ustawy został przeniesiony jako art. 1 do pr.przed. z dosyć istotną zmianą, mianowicie dodano sformułowanie: „w tym prawa i obowiązki przedsiębiorców”. Biorąc pod uwagę, iż powyższe sformułowanie znalazło się właśnie w tym miejscu, należy przyjąć, że ustawa pr.przed. enumeratywnie wymienia wszystkie prawa, a szczególnie obowiązki przedsiębiorców, realizując podnoszoną w uzasadnieniu do projektu ustawy zasadę: „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”.</p> <p>Art. 1 pr.przed. wchodzi w życie 30 kwietnia 2018 r. Zmiana ta ma na celu wzmocnienie zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasady pewności prawa.</p>	
<p>Art. 2. [Pojęcie działalności gospodarczej] Działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.</p>	<p>Art. 3 pr.przed. [Pojęcie działalności gospodarczej] Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.</p>
<p>Komentarz: Art. 2 u.s.d.g., który definiuje pojęcie działalności gospodarczej, został przeniesiony jako art. 3 do pr.przed., zmianą jest to, iż definicja ta nie wymienia już konkretnie rodzajów działalności gospodarczej.</p> <p>Art. 3 pr.przed. wchodzi w życie 30 kwietnia 2018 r. Zmiana ta ma na celu uniknięcie kazuistyki, ponieważ takie wyliczenie i tak nie jest podstawą kwalifikacji określonych przejawów aktywności do kategorii działalności gospodarczej.</p>	
<p>Art. 2a. [Odpowiednie stosowanie przepisów] Do działalności gospodarczej: budowlanej, handlowej i usługowej, oraz działalności zawodowej polegającej na świadczeniu usług stosuje się odpowiednio przepisy art. 5, przepisy rozdziału 2 i 3 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2016 r. poz. 893 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 1089).</p>	<p>Art. 6 pr.przed. [Wyłączenie stosowania przepisów ustawy] 1. (...) [ust. 1 z opisem znajduje się przy art. 3 u.s.d.g., który jest jego odpowiednikiem] 2. Do działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług stosuje się odpowiednio przepisy art. 7–11 i rozdziału 6 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 649).</p>
<p>Komentarz: Art. 2a u.s.d.g. został przeniesiony do ust. 2 w art. 6 do pr.przed., zmianą jest brak wyliczenia rodzajów działalności gospodarczej oraz zmiana ustawy, do stosowania której odsyła omawiany przepis.</p> <p>Art. 6 pr.przed. wchodzi w życie 30 kwietnia 2018 r. Zmiana ta ma na celu uniknięcie kazuistyki oraz wskazanie aktualnie obowiązującej ustawy regulującej świadczenie usług przez przedsiębiorców zagranicznych.</p>	

<p>Art. 3. [Wyłączenie stosowania przepisów ustawy] Przepisów ustawy nie stosuje się do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego; 2) wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów; 3) wyrobu wina przez producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrow wina w ciągu roku gospodarczego, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobieniu i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2016 r. poz. 859 oraz z 2017 r. poz. 624); 4) działalności rolników w zakresie sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.). 	<p>Art. 6 pr.przed. [Wyłączenie stosowania przepisów ustawy] 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego; 2) wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów; 3) wyrobu wina przez producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrow wina w ciągu roku gospodarczego, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobieniu i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2016 r. poz. 859, z 2017 r. poz. 624 oraz z 2018 r. poz. 650); 4) działalności rolników w zakresie sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 200, z późn. zm.). <p>2. (...) [ust. 2 z opisem znajduje się przy art. 2a u.s.d.g., który jest jego odpowiednikiem]</p>
<p>Komentarz: Art. 3 u.s.d.g. został przeniesiony bez zmian do ust. 1 w art. 6 do pr.przed. Art. 6 pr.przed. wchodzi w życie 30 kwietnia 2018 r. Ma to na celu wyłączenie z zakresu stosowania ustawy określonych rodzajów działalności wykonywanej przez rolników i leśników.</p>	
<p>Art. 4. [Definicja przedsiębiorcy] 1. Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. 2. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.</p>	<p>Art. 4 pr.przed. [Definicja przedsiębiorcy] 1. Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. 2. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. 3. Zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne określają odrębne przepisy.</p>
<p>Komentarz: Art. 4 u.s.d.g. został przeniesiony z drobnymi zmianami redakcyjnymi do ust. 1 i 2 w art. 4 pr.przed., zmianą jest dodanie ust. 3, który zawiera informację o uregulowaniu zasad wykonywania działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne w odrębnych przepisach. Art. 4 pr.przed. wchodzi w życie 30 kwietnia 2018 r. Zmiana ta ma na celu stworzenie aktu kompaktowego, który jednak wyznacza zasadnicze zręby unormowań zawartych w innych ustawach oraz utrzymuje spójność przepisów ustaw odrębnych z rozwiązaniami zawartymi w ustawie wiodącej, którą jest pr.przed.</p>	
<p>Art. 5. [Definicje] Użyte w ustawie określenia oznaczają:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) organ koncesyjny – organ administracji publicznej upoważniony na podstawie ustawy do udzielania, odmowy udzielania, zmiany i cofania koncesji; 2) osoba zagraniczna: <ol style="list-style-type: none"> a) osobę fizyczną nieposiadającą obywatelstwa polskiego, b) osobę prawną z siedzibą za granicą, c) jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną posiadającą zdolność prawną, z siedzibą za granicą; 	<p>Art. 7 pr.przed. [Definicje] 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) (...) [ust. 1 pkt 1 z opisem znajduje się przy art. 104 u.s.d.g., który jest jego odpowiednikiem] 2) (...) [ust. 1 pkt 2 z opisem znajduje się przy art. 105 u.s.d.g., który jest jego odpowiednikiem] 3) (...) [ust. 1 pkt 3 z opisem znajduje się przy art. 106 u.s.d.g., który jest jego odpowiednikiem] 4) organ – właściwy w sprawach podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej organ administracji publicznej, inny organ władzy publicznej, z wyłączeniem sądów, a także organ samorządu zawodowego. <p>2. (...) [ust. 2 z opisem znajduje się przy art. 107 u.s.d.g., który jest jego odpowiednikiem]</p>